

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/5083,Otwarcie-wystawy-Na-zakretach-historii-Robotnicy-Lodzi-19451981-Lodz-31-sierpnia.html>
13.04.2026, 03:27

Otwarcie wystawy „Na zakrętach historii. Robotnicy Łodzi 1945–1981” – Łódź, 31 sierpnia 2010

31.08.2010

Towarzysząca obchodom 30. rocznicy powstania NSZZ „Solidarność” wystawa plenerowa pt. „Na zakrętach historii. Robotnicy Łodzi 1945–1981” przygotowana została przez pracowników Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi. Ekspozycja została po raz pierwszy zaprezentowana 31 sierpnia br. o godz. 13.00 na rynku Centrum Handlowego Manufaktura w Łodzi (dojazd od ul. Karskiego 5 lub Ogrodowej 19). Można ją tam oglądać do końca września br.

Bogato ilustrowane plansze przedstawiają historię powojennych protestów robotniczych w Łodzi i okolicznych miastach aż do roku 1981. Strajki z lat 1945–1947, które były formą walki o lepsze wynagrodzenia i warunki pracy, ucichły dopiero po wprowadzeniu przez władze drakońskiej ustawy, pozwalającej zakwalifikować udział w strajku jako sabotaż. W trakcie „odwilży” z lat 1956–1957 załogi poszczególnych zakładów wznowiły walkę o poprawę swojej sytuacji materialnej, przy okazji upominając się o kolegów zwolnionych z pracy za udział w strajkach z lat 40. W świadomości łodzian zapisał się zwłaszcza głośny strajk tramwajarzy w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym z roku 1957, rozbity przez Milicję Obywatelską. Okres względnego spokoju w latach 60., zwany „małą stabilizacją”, skończył się wraz z pogorszeniem sytuacji gospodarczej Polski. Włóknienki z ZPB im. J. Marchlewskiego odegrały ważną rolę polityczną w lutym 1971 r. – ich protest (wsparty strajkami w innych miastach) zmusił władze do wycofania podwyżek cen na żywność z grudnia 1970 r. Potężna fala strajków przetoczyła się przez region łódzki w sierpniu 1980 r. – pracę przerwało wówczas ok. 30–40 tys. osób w 60 zakładach. 26 sierpnia weszli po raz wtóry na scenę historyczną pracownicy MPK w Łodzi, którzy, solidaryzując się z robotnikami Wybrzeża, do swoich lokalnych żądań dołączyli 21 postulatów gdańskich. Na czele strajku w MPK stanął Andrzej Słowik, kierowca z zajezdni przy ul. Limanowskiego, który 5 września został przewodniczącym prezydium Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego związku. Rok później wygrał on demokratyczne wybory na stanowisko przewodniczącego Zarządu Regionalnego NSZZ „Solidarność” Ziemi Łódzkiej. W połowie 1981 r. związek liczył już w regionie ponad 400 tys. osób i był poważną siłą polityczną, walczącą o demokratyzację kraju i poprawę warunków życia Polaków.

Autorami scenariusza wystawy są Grzegorz Nawrot (komisarz wystawy) i Paweł Spodenkiewicz, projekt graficzny wykonała Milena Romanowska. Na wystawie wykorzystano zdjęcia pochodzące między innymi z Muzeum Fabryki w Łodzi, Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Narodowego Archiwum Cyfrowego w Warszawie i zbiorów prywatnych.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

foto #2

foto #3

foto #4